

УСТАВ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ¹

превод на српски језик

ПРЕАМБУЛА

Полазећи од поштовања људског достојанства, слободе и једнакости,

Посвећени миру, правди, толеранцији и помирењу,

Увјерени да демократске институције власти и правични поступци најбоље стварају мирољубиве односе у плуралистичком друштву,

Желећи да подстакну опште благостање и економски раст путем заштите приватног власништва и унапјеђења тржишне привреде,

Руковођени циљевима и принципима Повеље Уједињених нација,

Опредијељени за суверенитет, територијални интегритет и политичку независност Босне и Херцеговине у складу са међународним правом,

Одлучни да обезбиједи пуно поштовање међународног хуманитарног права,

Надахнути Универзалном декларацијом о правима човјека, Међународним пактовима о грађанским и политичким правима, односно о економским, социјалним и културним правима и Декларацијом о правима припадника националних или етничких, вјерских и језичких мањина, као и другим инструментима људских права,

Позивајући се на Основне принципе договорене 8. септембра 1995. у Женеви и 26. септембра 1995. у Њујорку,

Бошњаци, Хрвати и Срби, као конститутивни народи (заједно са осталим), и грађани Босне и Херцеговине овим одлучују да Устав Босне и Херцеговине гласи:

Члан I

Босна и Херцеговина

1. Континуитет

Република Босна и Херцеговина, чије је званично име од сада "Босна и Херцеговина", наставља своје правно постојање по међународном праву као држава, са унутрашњом структуром модификованом овим Уставом и са постојећим међународно признатим границама. Она остаје држава чланица Уједињених нација, и као Босна и Херцеговина може задржати чланство или затражити пријем у организацијама у оквиру система Уједињених нација, као и у другим међународним организацијама.

¹ Устав Босне и Херцеговине. Сарајево. OHR, Office of the High Representative

2. Демократска начела

Босна и Херцеговина је демократска држава, која функционише на принципу владавине права и на основу слободних и демократских избора.

3. Састав

Босна и Херцеговина се састоји од два ентитета: Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске (у даљем тексту "ентитети").

4. Кретање роба, услуга, капитала и лица

На цијелој територији Босне и Херцеговине постоји слобода кретања. Босна и Херцеговина и ентитети неће ометати пуну слободу кретања лица, робе, услуга и капитала по цијелој територији Босне и Херцеговине. Ниједан ентитет неће успостављати било какву контролу на граници између ентитета.

5. Главни град

Главни град Босне и Херцеговине је Сарајево.

6. Символи

О симболима Босне и Херцеговине одлучује Парламентарна скупштина, а потврђује их Предсједништво.

7. Држављанство

Постоји држављанство Босне и Херцеговине, које регулише Парламентарна скупштина, и држављанство сваког ентитета, које регулише сваки ентитет, под условом:

а) Да су сви држављани сваког ентитета самим тим и држављани Босне и Херцеговине,

б) Да се ниједном лицу не може самовољно одузети држављанство Босне и Херцеговине или ентитета нити га се на други начин оставити без држављанства. Ниједно лице не може бити лишено држављанства Босне и Херцеговине по било којој основи, као што је пол, раса, боја, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, национално или социјално поријекло, повезаност са националном мањином, имовина, рођење или неки други статуси.

с) Сва лица која су била држављани Републике Босне и Херцеговине непосредно прије ступања на снагу овог Устава, су држављани Босне и Херцеговине. Држављанство лица која су натурализована после 6. априла 1992, а прије ступања на снагу овог Устава, регулисаће Парламентарна скупштина.

д) Држављани Босне и Херцеговине могу имати држављанство друге државе, под условом да постоји билатерални споразум између Босне и Херцеговине и те државе којим се то питање уређује, а који је одобрила Парламентарна скупштина у складу са

чланом IV, став 4, тачка (d). Лица са двојним држављанством могу гласати у Босни и Херцеговини и ентитетима само ако имају пребивалиште у Босни и Херцеговини.

е) Држављанин Босне и Херцеговине у иностранству ужива заштиту Босне и Херцеговине. Сваки ентитет може издавати пасоше Босне и Херцеговине својим држављанима, онако како то одреди Парламентарна скупштина. Босна и Херцеговина може издати пасоше својим држављанима којима није издат пасош неког од ентитета. Постојаће централна евиденција свих пасоша које издају ентитети и Босна и Херцеговина.

Члан II

Људска права и основне слободе

1. Људска права

Босна и Херцеговина и оба ентитета ће обезбиједити највиши ниво међународно признатих људских права и основних слобода. У том циљу постоји Комисија за људска права за Босну и Херцеговину, како је предвиђено Анексом 6 Општег оквирног споразума.

2. Међународни стандарди

Права и слободе предвиђене Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода и њеним протоколима директно се примјењују у Босни и Херцеговини. Ови акти имају приоритет над свим другим законима.

3. Набрајање права

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

- a) Право на живот.
- b) Право да не буду подвргнута мучењу или нехуманом и понижавајућем поступку или казни.
- c) Право да не буду држана у ропству или потчињености или на принудном или обавезном раду.
- d) Право на личну слободу и безбједност.
- e) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези с кривичним поступком.
- f) Право на приватни и породични живот, дом и преписку.
- g) Слободу мисли, савјести и вјероисповијести.
- h) Слободу изражавања.

- i) Слободу мирног окупљања и слободу удруживања.
- j) Право на брак и заснивање породице.
- k) Право на имовину.
- l) Право на образовање.
- m) Право на слободу кретања и пребивалишта.

4. Недискриминација

Уживање права и слобода, предвиђених овим чланом или међународним споразумима наведеним у Анексу I овог Устава, обезбеђено је свим лицима у Босни и Херцеговини без дискриминације по било којој основи као што су пол, раса, боја, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, национално и социјално поријекло или повезаност са националном мањином, имовина, рођење или други статус.

5. Избјеглице и расељена лица

Све избјеглице и расељена лица имају право да се слободно врате својим домовима. Они имају право, у складу са Анексом 7 Општег оквирног споразума, на поврат имовине које су били лишени за вријеме непријатељстава од 1991. год. и на накнаду за ону имовину која им не може бити враћена. Све обавезе или изјаве о таквој имовини, дате под присилом, су ништавне.

6. Имплементација

Босна и Херцеговина и сви судови, агенције, владини органи и институције којима управљају ентитети или које дјелују у оквиру ентитета, подвргнути су, односно примјењују људска права и основне слободе из става 2.

7. Међународни споразуми

Босна и Херцеговина ће остати или постати уговорна страна међународних споразума наведених у Анексу I овог Устава.

8. Сарадња

Све надлежне власти у Босни и Херцеговини ће сарађивати са и омогућити неограничен приступ: свим међународним механизмима за надгледање људских права установљеним за Босну и Херцеговину; надзорним тијелима установљеним било којим од међународних споразума наведених у Анексу I овог Устава; Међународном суду за бившу Југославију (а нарочито ће се повиновати наређењима издатим на основу члана 29. Статута Суда); и свим другим организацијама које овласти Савјет безбједности Уједињених нација, са мандатом који је из подручја људских права и хуманитарног права.

Члан III

Надлежности и односи између институција Босне и Херцеговине и Ентитета

1. Надлежности институција Босне и Херцеговине

Сљедећа питања спадају у надлежност институција Босне и Херцеговине:

- a) Спољна политика.
- b) Спољнотрговинска политика.
- c) Царинска политика.
- d) Монетарна политика, како је одређена чланом VII.
- e) Финансирање институција и међународних обавеза Босне и Херцеговине.
- f) Политика и регулатива за усељавање, избјеглице и азил.
- g) Спровођење међународних и међуентитетских кривичноправних прописа, укључујући и односе са Интерполом.
- h) Успостављање и функционисање заједничких и међународних комуникација.
- i) Регулисање саобраћаја између ентитета.
- j) Контрола ваздушног саобраћаја.

2. Надлежности Ентитета

a) Ентитети имају право да успоставе специјалне паралелне односе са сусједним државама, у складу са суверенитетом и територијалним интегритетом Босне и Херцеговине.

b) Сваки ентитет ће пружати сву потребну помоћ влади Босне и Херцеговине како би јој омогућио да испуњава међународне обавезе Босне и Херцеговине, под условом да је за финансијске обавезе које је преузео један ентитет без сагласности другог, а прије избора Парламентарне скупштине и Предсједништва Босне и Херцеговине, одговоран тај ентитет, изузев уколико је та обавеза неопходна за настављање чланства Босне и Херцеговине у некој међународној организацији.

c) Ентитети ће испунити све услове за правну сигурност и заштиту лица под њиховом јурисдикцијом, одржавањем цивилних установа за примјену правних прописа које ће радити у складу са међународно признатим стандардима, поштујући међународно призната људска права и основне слободе из члана II овог Устава, као и предузимањем других одговарајућих мјера.

d) Сваки ентитет може такође да склапа уговоре са државама и међународним организацијама уз пристанак Парламентарне скупштине. Парламентарна скупштина може законом предвидјети да за неке врсте споразума таква сагласност није потребна.

3. Правни поредак и надлежности институција

а) Све владине функције и овлашћења, која нису овим Уставом изричито дата институцијама Босне и Херцеговине, припадају ентитетима.

б) Ентитети и њихове ниже јединице у потпуности ће поштовати овај Устав, којим се стављају ван снаге одредбе закона Босне и Херцеговине и одредбе устава и закона ентитета које су у супротности с њим, као и одлуке институција Босне и Херцеговине. Општи принципи међународног права представљају интегрални дио правног поретка Босне и Херцеговине и ентитета.

4. Координација

Предсједништво може да одлучи да олакша сарадњу између ентитета у стварима које не спадају у надлежност Босне и Херцеговине како је предвиђено овим Уставом, уколико се један ентитет не противи у датом случају.

5. Додатне надлежности

а) Босна и Херцеговина ће преузети надлежност и за друге послове о којима се ентитети договоре; за послове предвиђене Анексима 5 - 8 Општег оквирног споразума; или који су потребни за очување суверенитета, територијалног интегритета, политичке независности и међународног субјективитета Босне и Херцеговине, у складу са подјелом надлежности између институција Босне и Херцеговине. По потреби, могу се формирати и додатне институције за обављање ових надлежности.

б) У периоду од шест мјесеци од ступања на снагу овог Устава, ентитети ће отпочети преговоре са циљем да у надлежности институција Босне и Херцеговине укључе и друга питања, укључујући коришћење енергетских ресурса и заједничке привредне пројекте.

Члан IV

Парламентарна скупштина

Парламентарна скупштина има два вијећа: Дом народа и Представнички дом.

1. Дом народа

Дом народа се састоји од 15 делегата, од којих су двије трећине из Федерације (пет Хрвата и пет Бошњака) и једна трећина из Републике Српске (пет Срба).

а) Именоване хрватске и бошњачке делегате из Федерације бирају хрватски, односно бошњачки делегати у Дому народа Федерације. Делегате из Републике Српске бира Народна скупштина Републике Српске.

б) Девет чланова Дома народа представљају кворум, под условом да су присутна најмање три бошњачка, три хрватска и три српска делегата.

2. Представнички дом

Представнички дом има четрдесет два члана, од којих се двије трећине бирају са територије Федерације, а једна трећина са територије Републике Српске.

а) Чланови Представничког дома се бирају директно из њихових ентитета, у складу са изборним законом који ће усвојити Парламентарна скупштина. Међутим, први избори ће се одржати у складу са Анексом 3 Општег оквирног споразума.

б) Већина свих чланова изабраних у Представничком дому представља кворум.

3. Поступак

а) У Сарајеву ће се састати сваки дом најкасније тридесет дана након избора.

б) Сваки дом већином гласова усваја свој пословник о раду и међу својим члановима бира за предсједавајућег и његове замјенике једног Србина, једног Бошњака и једног Хрвата, с тим да положај предсједавајућег ротира између та три изабрана лица.

с) Доношење свих закона захтијева сагласност оба дома.

д) Све одлуке у оба дома доносе се већином гласова оних који су присутни и који гласају. Делегати и чланови ће максимално настојати да та већина укључује најмање једну трећину гласова делегата или чланова са територије сваког ентитета. Ако већина гласова не укључује једну трећину гласова делегата или посланика са територије сваког ентитета, предсједавајући и његови замјеници састаће се као комисија и покушати да обезбиједе сагласност у року од три дана након гласања. Ако то не успије, одлуке се доносе већином гласова оних који су присутни и гласају, под условом да гласови против не смију да садрже двије трећине или више делегата или чланова изабраних из сваког ентитета.

е) Предложена одлука Парламентарне скупштине може се прогласити штетном по виталне интересе бошњачког, хрватског или српског народа већином гласова из редова бошњачких, хрватских, или српских делегата, изабраних у складу са ставом 1. тачка (а). Да би била усвојена, таква предложена одлука захтијева у Дому народа сагласност већине бошњачких, већине хрватских и већине српских делегата који су присутни и гласају.

ф) Када се већина бошњачких, хрватских или српских делегата успротиви позивању на тачку (е), предсједавајући Дома народа ће одмах сазвати Заједничку комисију од три делегата, по једног из редова бошњачких, хрватских и српских делегата, како би ријешила то питање. Ако Комисија у томе не успије у року од пет дана, предмет се преноси на Уставни суд, који ће у хитном поступку размотрити процедуралну регуларност у тој ствари.

г) Дом народа могу да распусте Предсједништво или сам Дом, под условом да је ту одлуку Дома о распуштању усвојила већина, која укључује већину делегата из најмање два народа, бошњачког, хрватског или српског. Међутим, Дом народа изабран на првим изборима након ступања на снагу овог Устава не може се распустити.

h) Одлуке Парламентарне скупштине неће ступати на снагу прије објављивања.

i) Оба вијећа ће публиковати потпуне записнике својих расправа и, осим у изузетним случајевима у складу са пословником, расправљаће јавно.

j) Делегати и чланови неће бити кривично или грађански одговорни за било који поступак извршен у оквиру њихових дужности у Парламентарној скупштини.

4. Овлашћења

Парламентарна скупштина је надлежна за:

a) Доношење закона потребних за спровођење одлука Предсједништва или за извршавање надлежности Скупштине по овом Уставу.

b) Одлучивање о изворима и износу средстава за функционисање институција Босне и Херцеговине и за међународне обавезе Босне и Херцеговине.

c) Одобравање буџета за институције Босне и Херцеговине.

d) Одлучивање о пристанку на ратификацију уговора.

e) Друга питања потребна за извршавање њезиних дужности или оних обавеза које су јој узајамним споразумом додијелили ентитети.

Члан V ***Предсједништво***

Предсједништво Босне и Херцеговине се састоји од три члана: једног Бошњака и једног Хрвата, а сваки од њих се непосредно бира са територије Федерације, и једног Србина, који се непосредно бира са територије Републике Српске.

1. Избори и трајање мандата

a) Чланове Предсједништва ће непосредно бирати сваки ентитет (тако да сваки гласач гласа за једно мјесто у Предсједништву) у складу са изборним законом који ће усвојити Парламентарна скупштина. Међутим, први избори ће се одржати у складу са Анексом 3 Општег оквирног споразума. Упражњено мјесто у Предсједништву попуниће се из одговарајућег ентитета, у складу са законом који ће усвојити Парламентарна скупштина.

b) Мандат чланова Предсједништва изабраних на првим изборима траје двије године; мандат чланова изабраних након тога трајаће четири године. Чланови могу бити узастопно бирани још једном и послије тога не могу бити бирани сљедеће четири године.

2. Поступак

a) Предсједништво доноси пословник о свом раду, којим ће се обезбиједити одговарајуће обавјештавање о свим састанцима Предсједништва.

b) Чланови Предсједништва из својих редова именују предсједавајућег. У првом мандату Предсједништва, предсједавајући је онај члан који добије највећи број гласова. Касније ће о методу избора предсједавајућег, ротирањем или на други начин, одлучити Парламентарна скупштина у складу са чланом IV, став 3.

c) Предсједништво ће настојати да консензусом усвоји све одлуке Предсједништва (тј. оне које произилазе из члана V (3), тачка (a)-(e)). Такве одлуке могу, што произилази из тачке (d) овог става, ипак да усвоје два члана ако сви напори за постизање консензуса претрпе неуспјех.

d) Члан Предсједништва који се не слаже са неком одлуком Предсједништва може да изјави да је она веома штетна по виталне интересе ентитета за територију са које је изабран, под условом да то учини у року од три дана од њеног усвајања. Таква одлука ће се одмах упутити Народној скупштини Републике Српске, ако је такву изјаву дао члан са те територије, бошњачким делегатима у Дому народа Федерације, ако је такву изјаву дао бошњачки члан, или хрватској делегацији тог тијела, ако је такву изјаву дао хрватски члан. Ако је та изјава потврђена двотрећинском већином у року од десет дана по упућивању, оспорена одлука Предсједништва неће ступити на снагу.

3. Надлежности

Предсједништво је надлежно за:

- a) Вођење спољне политике Босне и Херцеговине.
- b) Именовање амбасадора и других међународних представника Босне и Херцеговине, од којих се са територије Федерације не бира више од две трећине.
- c) Представљање Босне и Херцеговине у међународним и европским организацијама и институцијама и тражење чланства у оним међународним организацијама и институцијама у којима Босна и Херцеговина није члан.
- d) Преговарање о закључењу међународних уговора Босне и Херцеговине, отказивање и, уз сагласност Парламентарне скупштине, ратификовање таквих уговора.
- e) Извршавање одлука Парламентарне скупштине.
- f) Предлагање годишњег буџета Парламентарној скупштини на препоруку Министарског савјета.
- g) Извјештавање по захтјеву, најмање једанпут годишње, Парламентарне скупштине о трошковима Предсједништва.
- h) Координацију, према потреби, са међународним и невладиним организацијама у Босни и Херцеговини.
- i) Вршење других функција које могу бити потребне за извршење његових дужности, које му може додијелити Парламентарна скупштина, или за које се сложе ентитети.

4. Министарски савјет

Предсједништво ће именовати предсједавајућег Министарског савјета, који ступа на дужност пошто га потврди Представнички дом. Предсједавајући именује министра спољних послова, министра за спољну трговину и друге министре по потреби, а који ће ступити на дужност након што их потврди Представнички дом.

а) Предсједавајући и министри заједно чине Министарски савјет, са надлежностима за извршавање политике и одлука Босне и Херцеговине у подручјима из члана III, став 1, 4 и 5, о чему подноси извјештаје Парламентарној скупштини (укључујући и, најмање једанпут годишње, извјештаје о трошковима Босне и Херцеговине).

б) Са територије Федерације не може бити именовано више од двије трећине свих министара. Предсједавајући именује и замјенике министара (који нису из истог конститутивног народа као њихови министри), који преузимају дужност након што их потврди Представнички дом.

с) Министарски савјет ће поднијети оставку кад год му Парламентарна скупштина изгласа неповјерење.

5. Стални комитет

а) Сваки члан Предсједништва има, по својој функцији, цивилну команду над оружаним снагама. Ниједан ентитет неће пријетити силом или користити силу против другог ентитета и ни под којим околностима неће оружане снаге једног ентитета ући на територију другог ентитета или на њој боравити без сагласности владе овог другог ентитета и Предсједништва Босне и Херцеговине. Све оружане снаге у Босни и Херцеговини дјеловаће у сагласности са суверенитетом и територијалним интегритетом Босне и Херцеговине.

б) Чланови Предсједништва ће изабрати Стални комитет за војна питања, који ће координисати активности оружаних снага у Босни и Херцеговини. Чланови Предсједништва су уједно и чланови Сталног комитета.

Члан VI **Уставни суд**

1. Састав

Уставни суд Босне и Херцеговине има девет чланова.

а) Четири члана бира Представнички дом Федерације, а два члана Народна скупштина Републике Српске. Преостала три члана бира предсједник Европског суда за људска права након консултација са Предсједнишвом.

б) Судије ће бити истакнути правници великог моралног угледа. Сваки пуноправни гласач са тим квалификацијама може да буде судија Уставног суда. Судије које изабере предсједник Европског суда за људска права не могу бити држављани Босне и Херцеговине, нити неке од сусједних земаља.

с) Мандат судија који буду именовани на почетку трајаће пет година, осим ако не поднесу оставку или не буду с разлогом разријешени консензусом осталих судија. Судије које ће у почетку бити именоване не могу бити поново именоване. Судије које ће након тога бити именоване вршиће службу до седамдесет година старости, изузев ако не дају оставку или не буду с разлогом разријешени консензусом осталих судија.

д) За именовање након више од пет година по првобитном именовању судија, Парламентарна скупштина може законом да предвиди другачији начин избора оних троје судија које бира предсједник Европског суда за људска права.

2. Поступак

а) Већина свих чланова Суда представљаће кворум.

б) Суд ће усвојити правила Суда већином гласова својих чланова. Судски поступак ће бити јаван и Суд ће објављивати образложења својих одлука.

3. Надлежности

Уставни суд ће штитити овај Устав.

а) Уставни суд има искључиву надлежност да одлучује у споровима који по овом Уставу настају између ентитета, или између Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, или између институција Босне и Херцеговине, укључујући, али се не ограничавајући само на то:

- Да ли је одлука неког ентитета да успостави специјални паралелни однос са неком од сусједних држава сагласна овом Уставу, укључујући и одредбе које се односе на суверенитет и територијални интегритет Босне и Херцеговине.

- Да ли је неки члан устава или закона ентитета у сагласности са овим Уставом.

Спорове могу покретати само чланови Предсједништва, предсједавајући Министарског савјета, предсједавајући или замјеник предсједавајућег било којег вијећа Парламентарне скупштине, једна четвртина чланова било којег вијећа Парламентарне скупштине или једна четвртина било ког законодавног вијећа неког ентитета.

б) Уставни суд има и апелациону надлежност над питањима по овом Уставу, која проистичу из пресуде сваког суда у Босни и Херцеговини.

с) Уставни суд има надлежност у питањима која му упути било који суд у Босни и Херцеговини, а односи се на то да ли је закон на чијој ваљаности почива његова одлука, сагласан са овим Уставом, Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и њеним протоколима, или са законима Босне и Херцеговине; или у погледу постојања или дјелокруга неког општег правила међународног јавног права које је од значаја за одлуку тог суда.

4. Одлуке

Одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Члан VII **Централна банка**

Централна банка Босне и Херцеговине је једина власт за емитовање новца и монетарну политику у цијелој Босни и Херцеговини.

1. Парламентарна скупштина ће одредити надлежности Централне банке. Међутим, првих шест година након ступања на снагу овог Устава, она не може давати кредите стварањем новца, нити дјеловати као валутна емисиона установа. Послије тога Парламентарна скупштина јој може дати ту надлежност.

2. Први Управни одбор Централне банке сачињаваће Гувернер, којег именује Међународни монетарни фонд након консултација са Предсједништвом, и три члана, која именује Предсједништво, од којих су два из Федерације (један Бошњак, један Хрват, који заједно имају један глас) и један из Републике Српске, а сви имају мандат од шест година. Глас Гувернера, који не може бити грађанин Босне и Херцеговине, нити неке од сусједних држава, може бити одлучујући у случају изједначеног броја гласова.

3. Након тога ће Управни одбор Централне банке Босне и Херцеговине сачињавати пет лица, која именује Предсједништво на мандат од шест година. Одбор ће именовати Гувернера међу својим члановима са мандатом од шест година.

Члан VIII **Финансије**

1. Парламентарна скупштина ће сваке године, на приједлог Предсједништва, усвајати буџет за покривање трошкова потребних за извршавање надлежности институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине.

2. Ако се такав буџет не усвоји благовремено, привремено ће се примјењивати буџет из претходне године.

3. Федерација ће обезбјеђивати двије трећине, а Република Српска једну трећину прихода потребних за буџет, осим у случајевима гдје Парламентарна скупштина одлучује о начину стицања прихода.

Члан IX **Опште одредбе**

1. Ниједно лице које служи казну изречену од стране Међународног суда за бившу Југославију и ниједно лице које је под оптужницом тог Суда, а није се повиновало налогу да се појави пред Судом, не може бити кандидат за наменовану, изборну или другу јавну функцију нити је вршити на територији Босне и Херцеговине.

2. Накнада за лица на функцији у институцијама Босне и Херцеговине не може се умањити за вријеме трајања мандата носиоца функције.

3. Функционери именовани на положаје у институцијама Босне и Херцеговине, у начелу, представљају састав народа Босне и Херцеговине.

Члан X *Измјене и допуне*

1. Амандмански поступак

Овај Устав се може мијењати и допуњавати одлуком Парламентарне скупштине, која укључује двотрећинску већину гласова оних који су присутни и који гласају у Представничком дому.

2. Људска права и основне слободе

Ниједан амандман овог Устава не може да елиминише или умањи права и слободе из члана II овог Устава или да измијени ову одредбу.

Члан XI *Прелазни аранжмани*

1. Прелазни аранжмани о јавним функцијама, важењу закона и другим питањима дати су у Анексу II овог Устава.

Члан XII *Ступање на снагу*

1. Овај Устав ступа на снагу по потписивању Општег оквирног споразума као уставни акт који замјењује и ставља ван снаге Устав Републике Босне и Херцеговине.

2. У року од три мјесеца по ступању на снагу овог Устава, ентитети ће амандманским поступком измијенити своје уставе како би обезбиједили њихову сагласност са овим Уставом, у складу са чланом III, став 3, тачка (b).

Анекс I *Додатни споразуми о људским правима који ће се примјењивати у Босни и Херцеговини*

1. Конвенција о спрјечавању и кажњавању злочина геноцида (1948)
2. Женевске конвенције I-IV о заштити жртава рата (1949) и њихови допунски протоколи I-II (1977)
3. Конвенција о статусу избјеглица (1951) и Протокол (1966)
4. Конвенција о држављанству удатих жена (1957)
5. Конвенција о смањењу броја лица без држављанства (1961)
6. Међународна конвенција о елиминацији свих облика расне дискриминације (1965)
7. Међународни пакт о грађанским и политичким правима (1966) и опциони протоколи (1966 и 1989)

8. Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима (1966)
9. Конвенција о елиминацији свих облика дискриминације жена (1979)
10. Конвенција против мучења и других сурових, нехуманих и понижавајућих поступака или кажњавања (1984)
11. Европска конвенција о спрјечавању мучења и нехуманих или понижавајућих поступака или кажњавања (1987)
12. Конвенција о правима дјетета (1989)
13. Међународна конвенција о заштити права свих радника миграната и чланова њихових породица (1990)
14. Европска повеља за регионалне и мањинске језике (1992)
15. Оквирна конвенција за заштиту националних мањина (1994)

Анекс II ***Прелазни аранжмани***

1. Заједничка прелазна комисија

а) Стране овим формирају Заједничку прелазну комисију са мандатом да расправља о практичним питањима спровођења Устава Босне и Херцеговине и Општег оквирног споразума и његових анекса и да даје препоруке и приједлоге.

б) Заједничку прелазну комисију чине четири лица из Федерације, три лица из Републике Српске и један представник Босне и Херцеговине.

с) Састанцима комисије предједава Високи представник или лице које он одреди.

2. Континуитет правних прописа

Сви закони, прописи и судски правилници, на снази на територији Босне и Херцеговине у вријеме ступања на снагу овог Устава, остају на снази у оној мјери у којој нису у супротности са Уставом, док одговарајући орган власти Босне и Херцеговине не одлучи другачије.

3. Правни и административни поступци

Сви поступци на судовима или у управним тијелима који су у току на територији Босне и Херцеговине у вријеме ступања на снагу овог Устава, наставиће се или ће се пренијети на друге судове или тијела у Босни и Херцеговни у складу са прописима којима се уређују надлежности таквих судова и тијела.

4. Државни органи

Док не буду замијењени новим споразумом или законом, органи власти, институције и друга тијела Босне и Херцеговине дјеловаће у складу са важећим прописима.

5. Уговори

Сваки уговор који је ратификовала Република Босна и Херцеговина између 1. јануара 1992. и ступања на снагу овог Устава, изнијеће се пред чланове Предсједништва у року од петнаест дана након њиховог ступања на дужност. Сваки уговор који не буде изнесен пред чланове биће проглашен неважећим. У року од шест мјесеци након што се Парламентарна скупштина први пут састане, на захтјев било којег члана Предсједништва, Парламентарна скупштина ће разматрати да ли да поништи било који други уговор.

Изјава у име Републике Босне и Херцеговине

Република Босна и Херцеговина прихвата Устав Босне и Херцеговине у Анексу 4 Општег оквирног споразума.

Мухамед Шаћирбеговић
За Републику Босну и Херцеговину

Изјава у име Федерације Босне и Херцеговине

Федерација Босне и Херцеговине у име својих конститутивних народа и грађана, прихвата Устав Босне и Херцеговине у Анексу 4 Општег оквирног споразума.

Крешимир Зубак
За Федерацију Босне и Херцеговине

Изјава у име Републике Српске

Република Српска одобрава Устав Босне и Херцеговине у Анексу 4 Општег оквирног споразума.

Никола Кољевић
За Републику Српску